

Herstelgerichte detentie

Pitch 1: Jeanet Jansen, herstelconsulent in PI Nieuwegein: “Er moeten meer mensen aan de slag met herstelgerichte detentie.”

Jeanet Jansen vertelde over haar werk als herstelconsulent binnen PI Nieuwegein (zie <http://www.herstelgerichte-detentie.nl>).

Ariane van Rhijn vertelde over haar herstelgerichte werkzaamheden binnen JJI Teylingereind (zie <http://www.teylingereind.nl/nl/p496c89e4ea4b5/project-herstelbemiddeling.html>) en Martine Cammeraat vertelde over de programma's van Gevangenzorg Nederland (zie <http://www.gevangenzorg.nl//index.php?paginaID=34>).

Bij deze activiteiten wordt ingezet op genoegdoening, bewustwording en responsabilisering. Het moet niet bij activiteiten blijven, maar de omstandigheden (het systeem) moet mee veranderen. Zowel voor, tijdens als na detentie is herstelgericht werken van belang:

Voor: strafrecht gebruiken als ultimum remedium en dus eerst andere middelen dan het strafrecht inzetten (vooral bij jongeren), juist ook bij zwaardere zaken (zoals in Nieuw-Zeeland gebeurt).

Tijdens: gebruik het 'pre-released'-model, waarin voor vrijlating nagedacht wordt over de periode na detentie (in Teylingereind wordt hier al mee gewerkt). Zet in op herstelgerichte activiteiten, zoals cursussen of gespreksgroepen, om daders bewust te maken van de gevolgen van gedrag en ze aan te zetten tot herstel. (zie ook bovengenoemde links)

Na detentie: eerste-dags-conferentie organiseren op de dag van de vrijlating, waarbij het hele netwerk van de ex-gedeteneerde wordt uitgenodigd, ook om praktische zaken geregeld te hebben zoals bijvoorbeeld huisvesting en schuldsanering.

Aandachtspunten:

- begin direct bij instroom in detentie, want de eerste drie maanden zijn de gevoelens van schuld en schaamte vaak nog niet omgeturnd in negatieve emoties als slachtofferschap, angst, haat, suïcide-gedachten, etc.
- betrek mensen uit het netwerk van de gedetineerde zoveel mogelijk bij het herstelgerichte proces te betrekken.

In het civiele recht is er een wet aangenomen waardoor voordat een OTS of uithuisplaatsing opgelegd wordt, eerst de familie met een plan komt om de problemen op te lossen. Wellicht zijn er parallellen te trekken met het strafrecht.

Pitch 2: Detentie is niet herstelgericht. Gegeven dat feit: wat kunnen we toch doen? Begin bij de jeugd.

Echt-recht-conferenties (zie <http://www.eigen-kracht.nl/nl/inhoud/wat-is-een-eigen-kracht-conferentie>) wijzen uit dat bij een delict netwerken geraakt worden, zowel van de dader als van het slachtoffer. In de emoties die daarbij komen kijken, vinden mensen elkaar.

Gebruik ook het 'KLM-principe': “Wat zou je doen als het om jÓuw koffer ging?”

DJI is de laatste 2 à 3 jaar al veel meer bezig met herstelgericht werken, bijvoorbeeld door aandacht voor Terugkeer-Activiteiten en organisaties van buiten naar binnen halen. Verder wordt het personeel in het kader van Modernisering Gevangeniswezen getraind op Motiverende bejegening.

Concluderende vragen:

- 1) Wat heeft Nederland nodig om detentie zo humaan en herstelgericht mogelijk te laten zijn?
- 2) Hoe buigen we de publieke (politieke) opinie om van een roep om vaker harder en langer te straffen naar draagvlak voor herstelgerichte afdoening van delicten?